

Sveučilište u Zagrebu
**RUDARSKO
GEOLOŠKO
NAFTNI FAKULTET**

HIDRAULIČKO POBOLJŠANJE

Prof. dr. sc. Biljana Kovačević Zelić

METODE

KRUPNOZRNA TLA

- snižavanje RPV
- preusmjeravanje toka vode
- smanjenje vlažnosti tla

SITNOZRNA TLA

- prethodna konsolidacija dodatnim opterećenjem
- elektroosmoza

Sveučilište u Zagrebu
**RUDARSKO
GEOLOŠKO
NAFTNI FAKULTET**

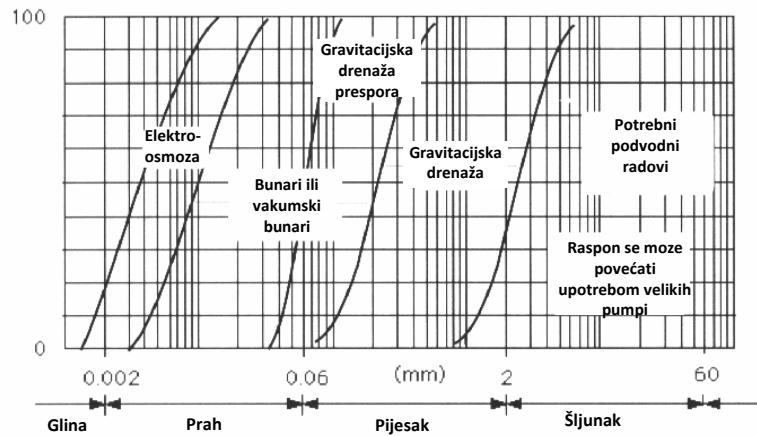
Kako se to postiže?

- GRAVITACIJSKA DRENAŽA
  - drenažne jame
  - drenažni kanali
  - drenažni bunari
- UPOTREBA GEOSINTETIKA
  - geotekstili
  - geodrenovi
  - geomembrane
- DRUGI ZAHVATI
  - dijafragme
  - zagatne stijene

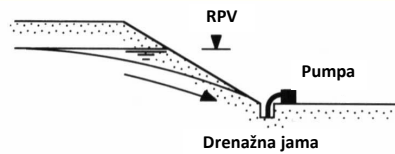
Dreniranje se provodi radi:

- omogućavanja izrade objekata (temelj, brana, tunel) u suhom prostoru,
- stabilizacije prirodnih i umjetnih kosina,
- smanjenja pritisaka na potporne konstrukcije,
- smanjenja stišljivosti tala,
- povećanja nosivosti temelja,
- sprečavanja likvefakcije,
- sprečavanja erozije (*eng. piping*),
- sprečavanja ili umanjenja utjecaja smrzavanja tla

Izbor metode ovisno o granulometrijskom sastavu tla

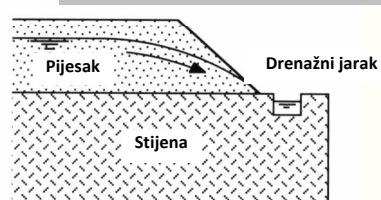
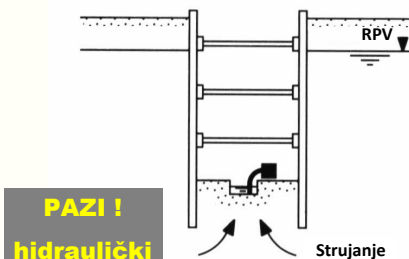

Drenažne jame i kanali

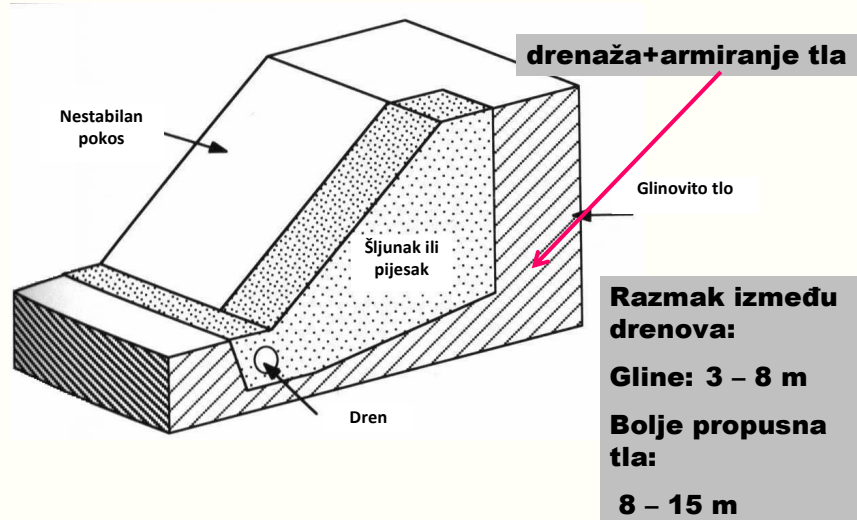

PRIMJENJIVO ZA SLUČAJ:

- plitkih iskopa u dobro građiranom krupnozrnrom tlu
- radovi u stijenama
- propusni sloj iznad nepropusnog tla

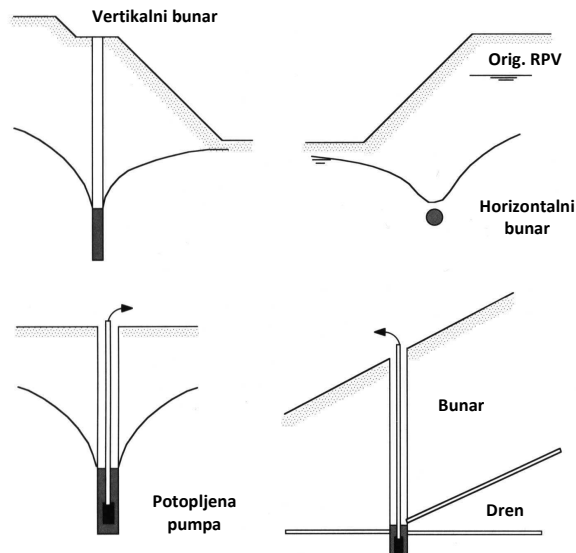
Dreniranje kosine

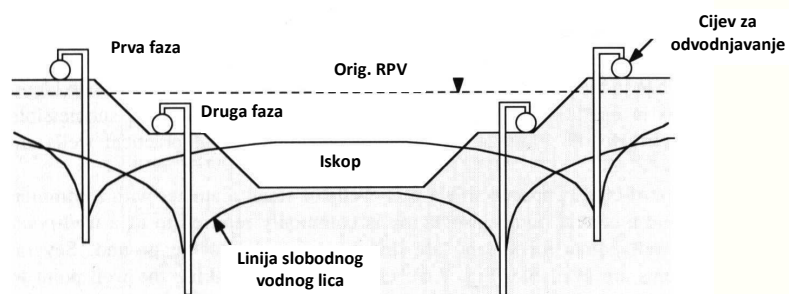
Stabilizacija kosina

- smanjenje nagiba
- kosine s bermama
- premještanje masa
- sidrenje
- potporne konstrukcije (zidovi i sl.)
- injektiranje

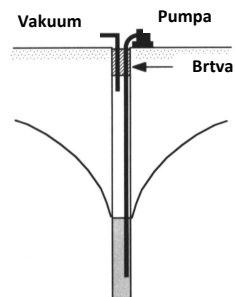
Gravitacijski i vakuum bunari

Spuštanje linije slobodnog vodnog lica u nekoliko faza

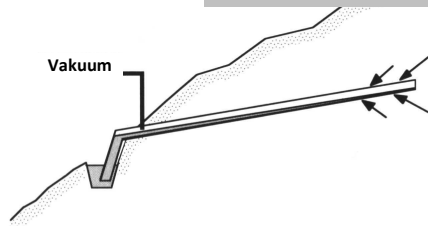

Vertikalno i koso položeni bunari

Fini pijesci i prahovi
($k = 10^{-4} - 10^{-6}$ m/s)

Vakuum bunari:
Razmak redova 15 – 20 m
Razmak bunara 1 – 2,5 m

Svojstva tla koja značajno utječu na njegovu propusnost

- veličina zrna,
- koeficijent pora,
- mineraloški sastav,
- struktura, i
- stupanj zasićenosti.

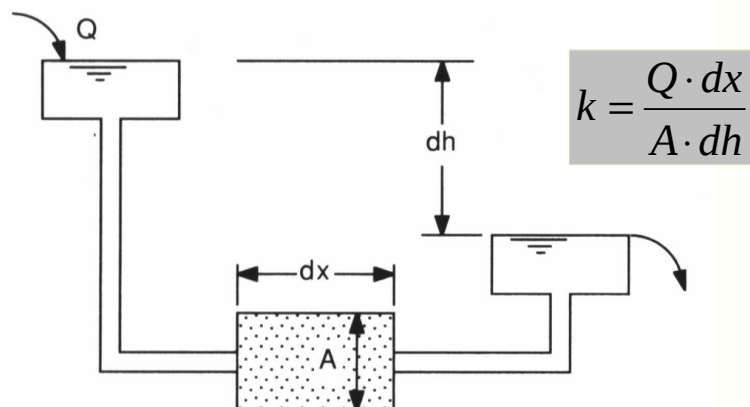
Određivanje koeficijenta propusnosti - empirijski izrazi

Hazen (1892): $k = 100 \cdot D_{10}^2$ [cm/s]

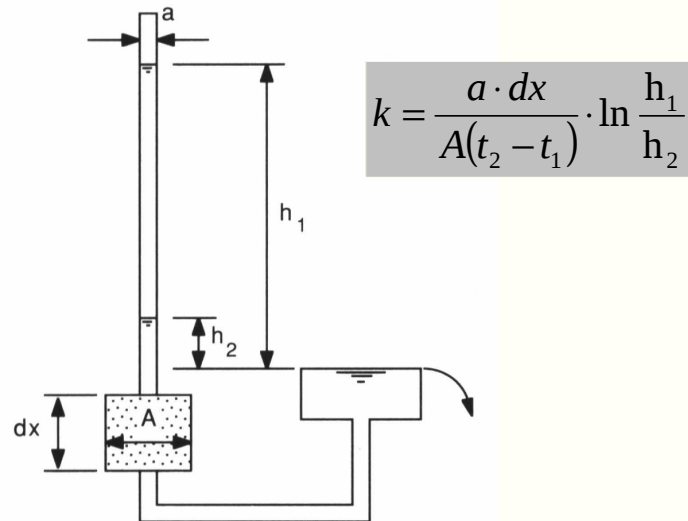
$$k = C \cdot D_{10}^2 \text{ [cm/s]}$$

$C_u = D_{60}/D_{10}$	C
1-1,9	110
2-2,9	100
3-4,9	90
5-9,9	80
10-19,9	70
>20	60

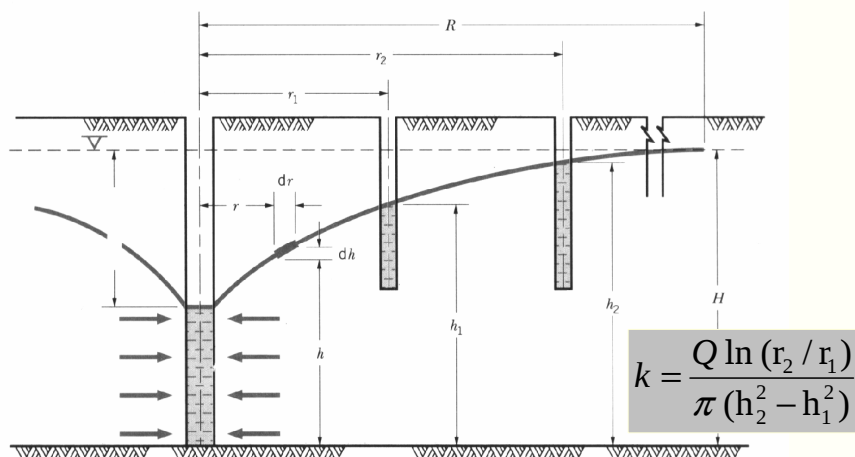
Pokus s konstantnom razlikom potencijala

Pokus s promjenjivom razlikom potencijala

Pokusno crpljenje iz bunara

Geosintetici

FUNKCIJE:

- drenaža
- filtarsko djelovanje
- razdvajanje
- armiranje

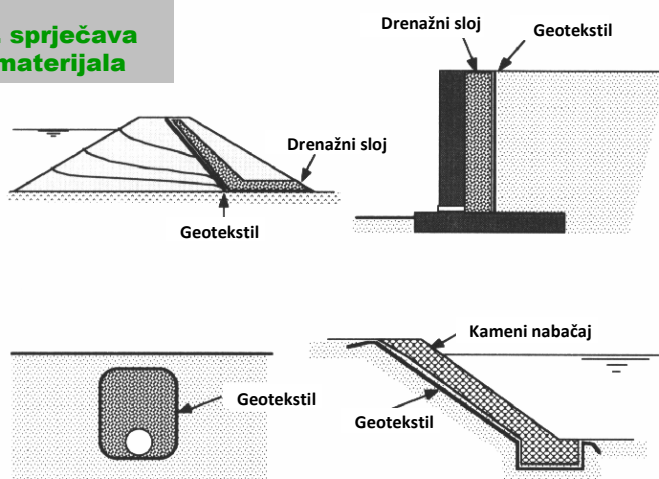
OBJEKT	ULOGA GEOTEKSTILA
Kolnici	Povećanje nosivosti Sprječavanje pojave i širenja pukotina Sprječavanje pojave kolotraga
Želj. pruge	Ravnomjerno prenošenje opterećenja na podlogu
Nasipi	Poboljšanje stabilnosti Drenaža
Potporne konstrukcije	Armiranje i zaštita zasipa iza zida
Prirodne padine	Zaštita od erozije Armiranje Drenaža
Kanali, rijeke, rezervoari	Filtar Kontrola erozije
Zaštita okoliša	Drenaža i smanjenje pornih pritisaka Zaštita geomembrane od oštećenja
Zaštita obale	Zaštita od erozije, dreniranje, filtriranje

PRIMJENA	FUNKCIJA	OSOBITA PAŽNJA	VAŽNA SVOJSTVA
Ceste	Razdvajanje Drenaža Armiranje	Uzastopna opterećenja	Veličina otvora Propusnost Čvrstoća Deformacije
Potporni zidovi Nasipi Temeljenje	Armiranje Razdvajanje	Tečenje materijala (creep)	Čvrstoća Kontaktno trenje
Erozivna zaštita Kontrola procjeđivanja	Fitracija Drenaža Armiranje	Nagle promjene RPV Opterećenje za vrijeme izgradnje	Veličina otvora Propusnost Čvrstoća
Dreniranje tla	Drenaža Filtriranje	Začepljivanje	Transmisivnost Veličina pora

Primjena geosintetika za drenažu

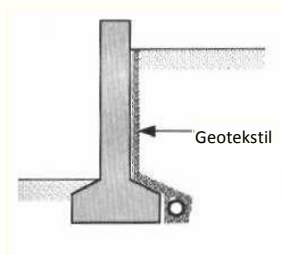
FUNKCIJA

filtarska tj. sprječava miješanje materijala

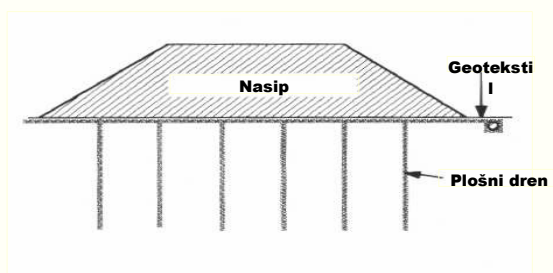

FUNKCIJA drenaža

Vertikalni dren kod
potpornog zida

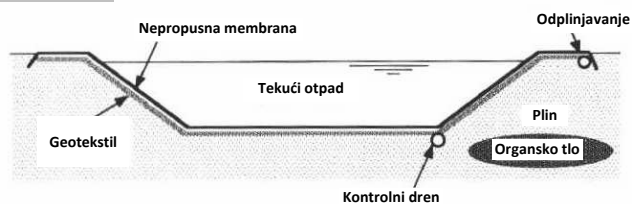
Drenaža ispod
nasipa

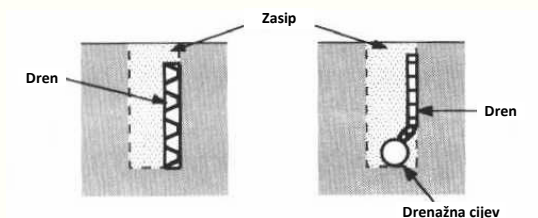
Sveučilište u Zagrebu
 RUDARSKO
 GEOLOŠKO
 NAFTNI FAKULTET

FUNKCIJA zadržavanje zagađivača i zaštita GM

Zaštita kanala i
bazena za
odlaganje

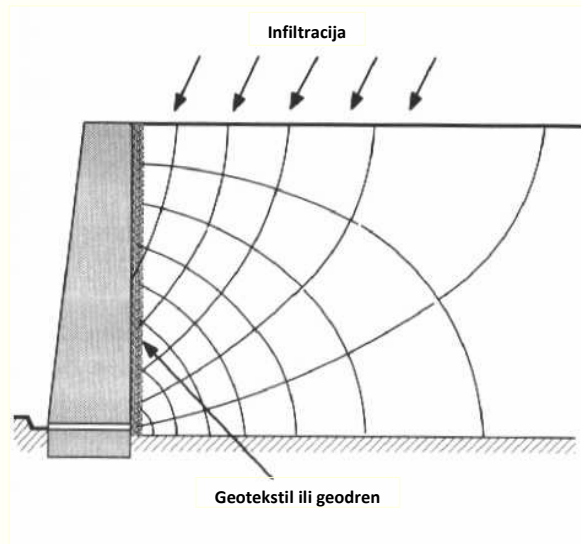

Plošni drenovi

Sveučilište u Zagrebu
 RUDARSKO
 GEOLOŠKO
 NAFTNI FAKULTET

Drenaža iza potpornog zida

Tipični presjeci za plošne drenove

